

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: **23 MAI 2007**
Vår ref.: NVE 200700984-4 ktv/emb
Arkiv: 312
Deres dato: 08.02.2007
Deres ref.:

Saksbehandler:
Eilif Brodtkorb
22 95 94 49

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Hegelstad kraft AS – klage på NVEs vedtak av 17.01.07 om avslag på søknad til bygging av Hegelstad kraftverker i Hegelstadelva i Bjerkreim kommune, Rogaland.

Ved vedtak av 17.01.07 ga NVE avslag på søknad fra Hegelstad kraft AS v/Alf Hegelstad om bygging av Hegelstad kraftverker i Hegelstadelva i Bjerkreim kommune, Rogaland. Avslaget ble gitt uten videre saksbehandling etter vannressurslovens § 34 og 35 - med begrunnelse i vassdragets verneverdier. NVE har mottatt klage fra søker, hvor en blant annet forutsetter å få kvalitetssikret og vurdert et redusert alternativ. Vi kan imidlertid ikke se at det i klagen har kommet frem nye momenter av vesentlig betydning for vårt vedtak. Følgelig mener vi at det ikke er grunnlag for å endre vedtaket. NVE opprettholder derfor vedtaket og oversender saken til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse.

NVEs vedtak av 17.01.07 om avslag på søknad om bygging av Hegelstad kraftverk er påklaget av Hegelstad Kraft AS (heretter kalt søker) i klage datert 05.02.07. Klagefristen er overholdt.

Oppsummering av de enkelte punkter i klagen.

Klagen inneholder kritiske merknader til NVEs saksbehandling og enkelte av de begrunnelser som NVE har lagt til grunn i avslaget. Av klagen fremgår følgende:

- Søker viser innledningsvis til at denne saken var planlagt i god tid før Bjerkreimsvassdraget ble vernet og at dette til en viss grad gjenspeiler dimensjoneringen og planene generelt.
- Søker var ikke kjent med at NVE hadde mandat til å avslå søknaden uten at det ble gitt anledning til oppdateringer og revisjoner. Søker viser til at NVE opplyste om at den videre behandling av søknaden skulle skje internt, men at det ikke ble opplyst om at dette kunne medføre avslag uten videre behandling. Dersom dette var kjent ville søker gått inn i en helt annen dialog med NVE. Søker forventer at et avslag etter vannressurslovens § 24, 2 annet ledd bokstav c) først skal kunne gjøres når alle parter er opplyste om muligheten for dette, og etter at eventuelle forsøk på tilpasninger til verneverdier og andre hensyn er gjort.
- Det påpekes at NVEs anførsel i avslaget "*På grunn av verneverdiene art er det lite sannsynlig at konflikten kan løses med endringer av tiltaket*" ikke kan stå som status for Hegelstadelva.

- Søker har oppfattet at planlagt vannføring og vannbruk er en av hovedbegrunnelsene for avslaget og ser at størrelsen på de planlagte installasjonene kan innvirke negativt på verneverdiene i vassdraget. Videre henvises det til hva som er normal slukeevne i forhold til middelvannføringen i ikke-vernede vassdrag. Slukeevne for Hegelstad- prosjektet foreslås redusert med en tredjedel.
- Søker hevder at en overføring av driftsvann fra Øvre Lindevatn ikke vil føre til vesentlig økning i vannføringen i dette vassdraget slik NVE skriver. I følge søker vil overføringen være stengt ved større vannføringer og kun supplere kraftverket i perioder med lite tilrenning.
- Holmavatn er planlagt utnyttet etter dagens naturlige pendlinger, men det er ønskelig å regulere Holmavatn bedre fra dagens normalvannstand og ned.
- Søker mener at Hegelstad kraftverk, som ligger i vestre kant av Bjerkreimsheiene, ikke vil ødelegge disse heiene.
- Søker påpeker at en utbygging som tar hensyn til verneverdiene vil sikre kulturlandskapet og bosetting.
- Søker påpeker at det ligger en gammel, utett dam fra før i det planlagte inntaksområdet i Hegelstad tjønna. Den nye dammen er planlagt ført opp på samme sted. Søker mener at vannet allerede i dag pendler som det vil gjøre etter etablering av et kraftverk.
- Det vises til avslagsbrevet fra NVE hvor det står at *"I rapporten om biologisk mangfold som følger søknaden fremgår det at prosjektet stort sett vil berøre vanlige/ordinære forekomster av biologisk mangfold. Det er imidlertid konkludert med at overføringen av Holmavatn og Hegelstad tjønna vil kunne føre til negative konsekvenser for regionalt sjeldne plantearter"*. Søker peker på at rørgatetraseen er justert slik at planteartene ikke berøres.
- Søker mener at faren for negative virkningene for fiskebestandene i Hofreisteåni er misvisende all den tid en omløpsventil skal sikre vannføringen ved utfall av kraftstasjonen. Videre påpekes det at avslagsbrevet antyder mulig negative virkninger for vandrefalk og fossefall.
- Søker viser til NVE konklusjon og bemerker at det er de tørre periodene som er kritisk for det biologiske mangfold. En utbygging med minstevannføring vil således kunne gi like gode og kanskje bedre kår for det biologiske mangfold.
- Søker forventer at NVE, *"som myndighetenes direktorat for vannkraftutbygginger, ser det som sin plikt å bistå utbyggere i den fasen som er forut for et ferdig kvalitetssikret søknadsutkast"*. Videre skriver søker at *"Det er NVE som har lagt opp til en kvalitetssikringsprosess og da bør ikke et utkast avlås før en har kvalitetssikret de forskjellige "vurderinger" som anføres både for og i mot."*

NVEs vurderinger.

Om saksbehandlingen:

Som det fremgår av avslagsbrevet fra NVE datert 17.01.07 så har saken ikke vært sendt på høring hos berørte myndigheter eller lagt ut til offentlig gjennomsyn. NVEs avslag er gitt uten ytterligere saksbehandling i henhold til vassdragslovens § 35, og avslaget er basert på de opplysninger som fremkommer i søknaden og annen tilgjengelig informasjon i offentlige dokumenter og databaser.

Det ble, som tiltakshaver skriver, opprettholdt noe dialog via e-post og telefon mellom NVE og prosjektets konsulent i Ryfylke Energi. Det ble fra NVEs side gitt uttrykk for at prosjektet synes konfliktfylt. Det fremgikk videre av søknaden at andre alternative utbyggingsløsninger enn omsøkt var lite relevante. I overensstemmelse med søkers konsulent ble det derfor avklart at NVE kunne behandle søknaden internt slik den forelå ved innsendingstidspunktet, underforstått en behandling uten høring. Hvorvidt dette ble signalisert tydelig nok til tiltakshaver kan sikkert diskuteres, men etter NVEs syn er dette ikke noe grunn for klage. NVE kan i medhold av vannressursloven § 24, 2. ledd, bokstav c) unnlate å sende en søknad på høring dersom det er klart at søknaden vil bli avslått. Etter NVEs vurdering var det helt klart tilfelle i denne saken.

NVEs hovedbegrunnelse for avslaget – konflikt med verneverdiene:

Hovedinnvendingen mot prosjektet er at vassdraget vil fremstå som gjennomregulert dersom tiltaket gjennomføres. Utbyggingen ville ha kommet i konflikt med flere av verneverdiene i vassdraget. Etter utbygging ville vannføringen under normale forhold på berørte elvestrekninger blitt sterkt redusert. Planlagt minstevannføring var kun alminnelig lavvannføring. NVE mener at en så stor endring av den naturlige vannføringen i et vernet vassdrag er uforenlig med verneformålet. At søker nå foreslår å endre slukeevnen med en tredjedel endrer ikke på NVEs syn. Overføring av vann og etablering av inntaksmagasin med flere meters regulering er heller ikke etter NVEs syn forenlig med vernet. NVE viser igjen til Ot.prp. nr 39 hvor det av merknadene til § 35 fremgår at det normalt ikke tillates nye damanlegg i vernede vassdrag.

Overføringen av Øvre Lindevatn med tilhørende bygging av en 2 meter høy dam ville periodevis tørrlagt elven nedenfor utløpet av dette vannet da det her ikke er skissert noen minstevannføring. I forhold til dagens situasjon mener NVE, i likhet med vurderingene i biomangfoldrapporten, at en overføring vil øke vannføringen i øvre deler av Høgelstadelva.

NVE peker i avslagsbrevet konkret på hvilke verneverdier som utbyggingen vil påvirke. I dette tilfellet er det blant annet sannsynlig at flere av verneverdiene ville ha blitt negativt berørt; f.eks. landskap, biologisk mangfold og fugl. Avbøtende tiltak ville kunne redusere virkningene noe, men verneverdiene ville uansett bli påvirket negativt.

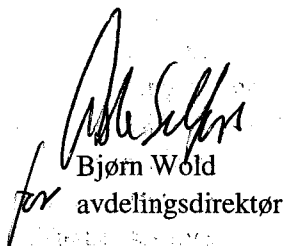
NVE påpeker at det i biomangfoldrapporten er vist til sjeldne plantearter tilknyttet vannstrengen. Dette er livsmiljøer som vil bli endret dersom det kun slippes alminnelig lavvannføring. Etter NVEs syn hjelper det da ikke at man justerer rørgatetraseen. Vedrørende NVEs vurdering av mulig negative virkninger for fisk er denne foretatt på bakgrunn av de opplysningene som var oppgitt i søknaden. I søknaden står det ingen ting om avbøtende tiltak i form av omløpsventil som søker nå foreslår.

Det må være helt klart at det er søker som er ansvarlig for søknadene som sendes inn og det som står i dem. Det er ikke NVEs jobb å gå god for de forskjellige vurderingene som gjøres i søknaden. En kvalitetssikring innbefatter å sjekke at innholdet i søknaden er rimelig i tråd med søknadsmalen. Med det presset NVE for tiden har i forbindelse med småkraftsøknader er det uaktuelt å bruke tid på å skreddersy prosjekter i verna vassdrag. NVE forventer at tiltakshavere som planlegger prosjekter i verna vassdrag har satt seg inn i de lover og retningslinjer som gjelder for inngrep i denne type vassdrag og tilpasser søknadene etter det. At man i dette tilfelle planla prosjektet før vernevedtaket ble fattet er etter NVEs mening irrelevant.

Konklusjon

NVE kan ikke se at klagen har brakt frem nye momenter av betydning. Følgelig mener vi at det ikke foreligger grunnlag for å endre vårt vedtak. NVE opprettholder derfor vedtaket av 17.01.07 om avslag på søknad om bygging av Hegelstad kraftverker 1 og 2. Saken oversendes herved til Olje- og energidepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.

Med hilsen

Bjørn Wold
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Vedlegg:

- 1) 16.01.2006 Søknadsutkast Hegelstad kraftverker vedlagt biologisk mangfold-rapport datert 12.5.2005
- 2) 17.01.2007 Avslag på søknad - Konsesjon for bygging Hegelstad kraftverker.
- 3) 05.02.2007 Klage på NVEs vedtak av 17.01.2007 - Avslag på søknad - Hegelstad kraftverk, Bjerkreim kommune.
- 4) Oversiktskart

Kopi u/vedlegg:

- Hegelstad Kraft AS v/ Ryfylke Energi, Hanabryggene, Hanav 4, 4327 SANDNES
- Bjerkreim kommune, Postboks 17, 4389 Vikeså.
- Fylkesmannen i Rogaland, Postboks 59, 4001 Stavanger
- Internt: NVE-RS, VPM.